

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 30.

Stockholm den 28 Juli 1910.

3:e årg.

Prenumerationspris: 1/4 år.. kr. 4: 50 1/2 år.. kr. 2: 50 3/4 " " " 3: 50 1 " " " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. — Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgifvare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. — Sthlm 1910, F. Englund's Boktr.	Expedition och Annonskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. — Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 0/0, 10 ggr 10 0/0, 20 ggr 20 0/0, 50 ggr 25 0/0. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	---	--	--	--

Lotty Nyqwist.

Det är ett ovanligt käckt, jag höll nästan på att säga manhaftigt kvinnoansikte, som blickar emot oss från Dagnys titelblad i dag. Och ingen, som ej vet det, skall väl gissa, att originalet — ordet kan här godt tas i dubbel bemärkelse — är sextiosex år. Och dock är detta den närmaste orsaken till att vi nu presentera henne för Dagnys läsare.

Ritlärarinnan vid Stockholms folkskolor, fröken Lotty Nyqwist fyllde den 13 juli 66 år. Med anledning af denna högtidliga tilldragelse lockade under-tecknad samvetslöst in henne från det sköna Skarpö, där hon tillbringar sin semester hos gamla kära ungdomsvänner. — "Nå, du hvilar dig väl grundligt nu?" framkastade jag halft på försök under samtalets gång. — "Åh, inte precis hvilar mig, men jag sysslar med litet, hvad jag tycker", kom det alls ej öväntade svaret. En sådan äkta liten arbetsmyra som Lotty Nyqwist kan visst inte hvila sig i vanlig mening. Hur ofta har hon ej i lärarinnerummet — vi äro nämligen kolleger vid Engelbrekts folkskola — midt i frukoststimmet viskat mig i örat: "Vill du titta upp i ritsalen ett slag sedan, så får du se, hvad jag knäpat ihop på några lediga stunder."

Och mångahanda intressanta ting har jag under dessa så högst angenäma visiter fått skåda, ty om något är fröken Nyqwist en initiativets människa. Re-

dan på den tiden — för en 30—40 år sedan —, då teckningsundervisningen vid våra skolor befann sig på embryots stadium, förmådde hon pigga upp timmarna med en hel del roliga saker vid sidan af kursplanen, så eleverna hade aldrig tråkigt, om de ej voro lata, ty sådant har hon aldrig — af lätt insedda skäl — kunnat fördraga. När sedan ämnet teckning efter en ledsam genomgångstid på allvar började reformeras, var det i hufvudsak efter Lotty Nyqwists idéer och med hennes hjälp det skedde, först vid Stockholms folkskolor och sedan på många andra håll i landet. Icke så, att hennes namn därvid hedradt nämndes. Alltför anspråkslös och gifmild, fick hon oftast hvarken ära eller guld för sina sträfvanden; andra mer af-färsmissigt anlagda medhjälpare skördade bådadera Men ära och guld äro dock till syvende og sist icke heller det viktigaste för en idealist. Och en sådan är Lotty Nyqwist, en ständigt nytt frambringande, rik och dådkraftig. Än är det en ståtlig rad figurer och utkast för modellering, tillräckligt svåra att sätta en gammal lärare och lärarinna på kraftprof, som hon franskapar; än är det en hel liten värld af förtjusande kindergartensarbeten, där den anspråkslösa tändstickan får vara trollspöet i den lilla verksamhetshungriga barnahanden. När "Nils Holgerssons underbara resa" är avslutad, har hon också på det noggrannaste och prydligaste kartlagt färden. En annan gång kommer hon med ett sinnrikt förslag till rask kalckering af en landskapsbild på svarta taflan, o. s. v., o. s. v.

Ingen möda skyr hon heller, då det gäller att utföra sina uppslag. Med beundransvärdt tålmod underkastar hon sig äfven det tröttsammaste klosterarbete. Den, som vill se prof härpå, må göra ett besök på Nordiska skolmötets utställning i skolhuset vid Valhallavägen, där fröken Nyqwist är en både af anordnare och utställarne. Helt visst skall ingen besökare där underlåta att taga i betraktande en miniatyr af Engelbrekts folkskola, innesluten i en praktisk glaskartong, samt en modelleringsmodell i gips och lera af skolans omgifningar. Hur minutiöst omsorgsfullt är ej hvarje detalj i miniatyren utförd efter den bestämda skalan! Men så har också den krya sextiosexåringen klättrat på tak och i vindsgluggar som den vigaste sotarpojke "för att" — som hon uttryckte sig — "få bra synpunkter". När presidenten Roosevelt under sin Stockholmsvistelse i våras också aflade ett besök i Engelbrekts folkskola, hade fröken Nyqwist just de båda utställningsföremålen precis färdiga, hvarför den notable gästen tog dem i intresserad åskådande, därvid han på sitt karakteristiskt uttrycksfulla sätt utbrast: "That's fine"! Nordiska skolmötets deltagare komma säkert att instämna med honom i detta lyckade omdöme. Efter mötets slut hoppas vi de vackra sakerna skola få sin gifna plats i det af Stockholms folkskollärareförening med fröken Nyqwists biträde anordnade permanenta muséet för skolsaker. Att ordna utställningar, arrangera invigningsfester, basarer o. d., har af ålder varit fröken Nyqwists speci-

alitet. Redan 1866, vid Industriutställningen i Stockholm, var hon verksam i dylikt syfte, såsom högra hand åt dåvarande folkskoleinspektören C. J. Meijerberg. Den då 22-åriga ritlärarinnan utställde därvid en af henne själf utförd ståtlig väggharta öfver Palestina, hvilken väckte berättigad uppmärksamhet. Att endast omnämna de mångfaldiga tillfällen fröken Nyqwists storartade förmåga som arrangör tagits i anspråk, skulle föra oss alltför långt. Jag vill blott påminna om Stockholms folkskolors lilla intima ritsal på fjolårets utställning, där hon själf ofta vistades och hvarest hon hade nöjet och äran att få emottaga långvariga visiter af de kungliga, bland hvilka särskildt prinsessan Ingeborg med "småsessorna" och prins Eugen gärna slog sig ned och språkade en stund med den sakkunniga förevisarinnan.

För åtskilliga af Dagnys läsarinor är åtskilligt af det jag nu berättat ingalunda några nyheter. Jag tänker nu närmast på Kvinnoklubbens damer, där fröken Nyqwist väl i ett fjärdedels sekel varit "förtroendeman", dels kassör och dels klubbmästare. Båda befattningarna har hon skött så, att väl klubben har svårt att föreställa sig sina sammanträden utan hennes trygga, humoristiska figur. Otaliga fester har hon där ordnat under de gångna åren, och outtömlig har hon varit på idéer för befrämjande af Klubbens trefnad och nöje. Mycket har hon också att berätta därifrån, en hel brokig krönika af minnen. Så också från den långa växlingsrika verksamheten i Stockholms folkskolor, från den tid, då folkbildningens "varde ljus" hördes manande och väckande öfver vårt fosterland. Det är nästan en högtid att sitta uppkrupen i hennes bekväma soffa och lyssna i vinterskymningens knappa, obestämda ljus till hennes artistiskt färgfyllda skildringar från det Stockholm som gått.

Ja, då var Lotty ung och brukade på sin raska fåle spränga fram öfver ängar och landsvägar i stadens omgifningar. Ty hon idkade den ädla ridkonsten med passion och långt in i äldre år. Helt visst är det en af orsakerna till hennes ovanliga vigör. Hur som helst, makalöst kry är hon. Och vi hoppas så innerligt, att, när staden äntligen beslutar sig för att låta henne afgå med en efter arbetsdagens ovanliga längd och innehåll afpassad pension, hon måtte få njuta af en lång verksamhets- och glädjefylld semester före den stora solnedgången.

Alma Wik.

Vi ha sett skriftställare prisa *sällheten* af att »leka försyn» för olyckliga likar och förespegla däri idel lycka, lust och glädje. Men tro dem icke, unga varmhjärtade mänska. Går du ut i världen med denna tro, så skall du finna dig bedragen. Tro hällre hvad den redlige Claudius säger, att »den som ärligt går ut på att hjälpa sina medmänskor måste ofta underkasta sig att vara en plågad mänska». Tro det, och — gå ändå!

Fredrika Bremer (»Syskonlif»).

Juvel- Guld- & Emalj arbeten
DAVID ANDERSEN & Comp.
 Hofjuvelerare.
 4 Fredsgatan 4.

Åberopa alltid annonserna
 i Dagny

”Så ska’ vi ha’t”.

Bland alla vår tids företeelser torde det väl knappast vara någon som är så ägnad att väcka ljusst hopp om växande kärlek till fosterlandet och såsom följd häraf minskad emigration, som egna-hemsrörelsen. Att fordra, att de stackars stadsborna skola känna ömhet för det smutsgrå hus, den dammiga gata och den mörka, fuktiga gård som utgör deras hem och detta hems närma-
ste omgifningar — det är verkligen nästan för mycket begärdt. Och när så detta hem flyttas från den ena ändan af staden till den andra kanske hvart eller hvartannat år, — ja, då kan man känna sig frestad att utbyta benämningen hem mot bostad.

Men på landet —! En stuga som är ens egen — och en trädgård och en åker och en hage som man inte bara hyr eller arrenderar utan själf äger, det är något annat. Åt detta kan man ge kärlek. Och ur denna kärlek skall växa fram — och växer fram — kärlek till alla de andra hemmen landet rundt, kärlek till de betingelser under hvilka dessa uppstått och fortblifva, kärlek till fosterlandet.

En egen stuga och en egen jordbit på landet, större eller mindre, är alltså idealet, och med jubel hälsa vi hvarje sträfvan mot detsamma.

Sedan gammalt har emellertid den föreställningen varit inrotad, att det vore en om inte precis omöjlig så dock särdeles vanskligh sak att sköta jordbruk utan karl-hjälp — liksom hushåll utan kvinnfolkshjälp, inom parentes sagdt. Och att manliga armar i högre grad än kvinnliga äro ägnade att bryta rötter och gräva upp sten och föra ploggen då den mödosamt skär genom tungaste lerjord, det vill ej den ifrigaste bland oss kvinno-
saks-kvinnor bestrida. Men att det dock går för kvinnan att hjälpa sig själf på detta område, det ha allt flera fått klart för sig, och nyligen har det utgifvits en bok, som bör uppmuntra ännu flera att slå in på ofvannämnda bana och som lämnar en mängd goda råd åt dem, som sedan gripit sig verket an.

Det är fru Stina Swartling som skickat ut sin bok: ”Så ska’ vi ha’t” likt en ropandes röst i kvinnovärlden. Hon tillägnar den ”svenska folkets vän som lär oss att älska fosterland och hembygd”, det vill säga Rösiö, och han skall förvisso uppskatta den som ett godt kamratligt handslag till besegling af löftet att arbeta för samma vackra mål.

Utan några som hälst anspråk på att vara litterär, har fru Swartling valt berättelsens form för att få fram hvad hon vill ha sagdt. Och det är nog ett godt grepp, ty härigenom kommer troligen dess läsekrets att bli större än om den skrifvits som ”Råd för bildade kvinnor, hvilka ämna ägna sig åt jordbruk”. Människorna äro nu en gång sådana, att de vilja ha allt så lättsmält som möjligt. Att de flesta samtal i boken urarta till små föreläsningar — om blomsterodling, om de olika årstidernas växlande behag, om den gamla goda tidens skuggsidor, om torpare- och stataresystemen m. m., m. m., —

har väl kanske ej kunnat undvikas och får knappt betraktas såsom ett fel, då man ju alltid måste komma ihåg att det ej är en roman utan en lärobok man fått i händer.

Och visst kan man lära mycket af berättelsen om Elsa Elg och Brita Hägg, de två unga sjuksköterskorna, som öfvergåvo sjukhuset för att i stället verka gagnande med exempel och råd bland landsbygdens kvinnor, hvilkas ofta hårda lott de föresatt sig allt i möjligast stora mån lindra och lätta. Och i slutkapitlet få vi glädjen att höra, huru dessa två unga flickor på tio års tid lyckats omskapa hela trakten genom sina reformer och infört ej blott renlighet och snygghet utan äfven rent af välstånd bland befolkningen. Och man kan ej annat än önska att det i hvarje socken i hela Sverige funnes ett par sådana flickor som lyckades med det sannerligen svåra värfvet att bortarbeta så inbitna fördomar som exempelvis den allmogens ofta hyser mot luft = ”drag” och vatten likasom mot att äta svamp. Det går minsann inte så lätt för alla, men heder åt en hvar som entusiasmeras just af de svåraste uppgifterna! Och om man än icke vågar hysa förf:s ljusa tro på ett så snart förverkligande af dylika sträfvanden, ser man ju ändå fram emot detsamma såsom mål.

Det är en hel del förändringar i lifvet på landet som författarinnan vill genomföra. Om lämpligheten af en del d’äraf kunna nog meningarna vara delade. Som t. ex. om det danska bruket med sammanbyggandet af alla hus i en gård. Visst är det olämpligt och svårt med långa afstånd mellan uthusen, men inte tror jag att det skadar att lufta på sig något lite då man sysslat med kor och grisar och höns. Ty det finns något som heter ladugårdslukt, och hur stor natur- och landt- och djurvän man än är, tycker man nog bäst om att slippa den i sina boningsrum.

Om så alla Ni flickor, som af fru Swartlings vackert fosterländska och goda och praktiska bok lockas ut från staden att skapa Er ett eget hem på landet och där lefva ett sundt och verksamt lif till glädje för Er själfva och andra — visst gör Ni klokt i att följa författarinnans uppmaning att läsa Geijer och Tegnér och Runeberg och Snoilsky, — men låt ej Ert förakt för den nyare litteraturen bli så allomfattande att Ni från Er bokhylla bannlyser vår nu’ida härliga fyrväppling: Karlfeldt och Fröding och Lagerlöf och Heidenstam. Ty då vore det synd om Er.

A. H—n.

Sverige! dina unga döttrar föder du alltför styfmoderligt upp, och det skall hämnas på dina söner och döttrar allt intill tredje och fjärde led.

Fredrika Bremer (»Hertha»).

HASSELBACKENS
blandning rekommenderas som ett utmärkt godt
delikatesskaffe.

Plantage-Kaffebränneriet,
Humlegårdsgatan 20 - Stockholm.

Rikst. 36 68.

Allm. 54 41.

Mathilda Lindgren.

MATHILDA LINDGREN.

"I sina bästa år" heter det, när det gäller en man, men är det fråga om en kvinna, då tiger man — af grannlagenhet. När skola vi komma ifrån denna kvarleva från en tid, då kvinnans enda värde bestod i att vara ung? Hvilken grym orättvisa, att, medan hans mäniskovärde stiger år från år, endast tillmäta henne den korta tidrymden

mellan 17 och 22! Hon må stå i spetsen för de största företaget, ägna sig åt vetenskapen, vara författarinna eller konstnärinna — likaväl gäller för hennes ålder Lohengrins ord: "Aldrig du mig får fråga." — Och dock är jag viss, att om de kvinnor, hvilkas tillvaro öfverhufvudtaget har något annat innehåll än toaletter och bjudningar, i tankarna genomgå sitt lif, dröja de måhända med ett halft vemodigt leende vid sin ungdoms glada, sorgfria dagar. Men ej förrän de hunnit 30-talet börja deras minnen att bli mera gedigna, och om än de följande åren ofta varit sträfsamma och tunga, så har det dock varit verkligt innehåll i dem.

Just sådana minnen äger Mathilda Lindgren, då hon nu, 50-årig, ser tillbaka på sitt förflutna. Ett sällsynt sympatiskt väsen i förening med en förtjusande apparition gjorde henne allmänt afhållen och firad i ungdomen, och denna förmåga att väcka sympati, som hon besitter än i dag, har nog varit henne till stor hjälp många gånger.

Efter ett par års arbete som expedit genomgick hon 1881 Smedmans handelsskola och erhöll därpå sin första plats som kontorist med en månadslön af — 25 kronor. Några år senare fick hon anställning hos Fr. V. Tunborg & C:o, där man äfven värderade hennes redbarhet och ovanliga arbetsförmåga, ity att hon, utom Patriotiska sällskapets medalj, äfven af firman erhöi en särdeles vacker, gedigen guldkedja, då hon i mars detta år firade sitt 25 års jubileum därstädes.

Att Mathilda Lindgren med sitt goda hufvud och sin rika erfarenhet från affärsvärlden passade alldeles utmärkt att ordna en förening af expedit och kontorister insågo nog alla, men att det kostade hennes blyga natur en ofantlig själföfvinnelse att personligen framtråda offentligt, veta endast de, som känna henne närmare. Också var det en känsla af plikt mot sina unga ofta mindre lyckligt lottade kamrater inom kåren, som bjöd

henne att antaga valet till ordförande i Kvinnliga Kontorist & Expeditföreningen.

Föreningen förde då en mycket tynande tillvaro. Tanken på en sammanslutning af kvinnliga affärsbiträden var ny, — ja, kanske afskräckande för många. En hel del vidriga omständigheter de första åren gjorde, att den nästan dref vind för våg. Men Mathilda Lindgren var rätta mannen — eller snarare rätta kvinnan i rätta stunden. Med fast hand grep hon rodret. Målet hade hon klart för sig och släppte det ej ett ögonblick ur sikte, ehuru hon — mera klarsynt än andra — ej var blind för huru aflägsset målet låg och ligger än i dag. Hennes fasta förtröstan och orubbliga tro på saken smittade de öfriga af styrelsen och helt visst gör ingen henne äran stridig, då det säges, att det är Mathilda Lindgren föreningen har att tacka för att den nu står på trygg och stark grund. Hennes enastående förmåga att undvika all rangskillnad och hvar lika mot alla, har gjort henne afhållen af samtliga föreningsmedlemmar, hvilket äfven kom till synes på hennes 50-årsdag, då till henne öfverlämnades en subskriberad gåfva, en vacker briljantring, som ett tack för det arbete hon nedlagdt för föreningens framgång. Många svårigheter äro öfvervunna, många återstå ännu, men helt visst skall Mathilda Lindgren besegra äfven dem om hon med samma kraft och spänstighet som hittills ännu i många år får leda K. K. & E. F:s öden.

Valborg Ulrich.

Till Förlikningsbillens historia.

Enligt Mr Asquiths tillåtelse ägde "andra läsningen" af billen rum, som bestämdt var, den 12 juli, och den röstade majoriteten därför var 110 röster. Som det påpekas en större majoritet än för något annat viktigt ärende i Underhuset denna session. För budgeten var majoriteten 93 röster, angående lordernas veto respektive 99 och 103 röster. På ett stort möte uttalade Mrs Fawcett sina tankar om billen och betonade det viktiga däri, att regeringen för första gången beviljat tid till uttömmande debatt, och att ledande män af alla partier tagit del i debatten. Skämtsamt tillade hon, hurusom ett säkert bevis på att saken skridit fram i betydelse var, att "Times i fyra ledande artiklar fyra dagar efter hvarandra tagit parti däremot."

Efter andra läsningen följer kommittéstadiet, och som det synes af den sista redogörelsen i Dagny önskade kvinnorna och deras vänner, att billen måtte hänvisas till en s. k. stor kommitté för tidsvinnningens skull. Därvid gick det dock icke som kvinnorna önskade, ty omröstningen utföll sålunda: för stor kommitté 175 röster; för kommitté af hela Underhuset 320 röster. Således en majoritet af 145 röster, hvarjämte resultatet är, att kommittéstadiet endast kan passeras, om regeringen beviljar ytterligare tid.

GAHNS

Normal-, Skrif- och Kopie-Bläck, af Kungl. Kontroll- och Justeringsstyrelsen godkänt som Svenskt Normal-Bläck, tillverkad af **Henrik Gahns Aseptin-Amykos-Aktiebolag Upsala**. Flyter lätt, kopierar utmärkt, bildar ej bottensats, är mycket hållbart och angriper ej penna.

Till det senare resultatet bidrog i högsta grad finans- och inrikesministrarna Lloyd-Georges och Winston Churchills "oväntade och förrådiska uppträdande" då de talade emot billen, sedan de båda betonat att de voro vänner af K. P. R. Premiärministern, Mr Asquith, är ju också motståndare, men en ärlig motståndare. Och på ett ord af krigsministern, Mr Haldane, bygga kvinnorna den skugga af hopp de ännu hysa. Mr Haldane röstade för billens hänvisande till hela Underhuset, men han sade därjämte att det icke var för att fördröja dess behandling. Och den slutsats *The Common Cause* drager af majoriteten vid andra läsningen och det därpå följande kommittébeslutet är detta:

"Majoriteten vid andra läsningen af Mr Shackletons bill var icke så stor som andra hvilka vunnits, då diskussionen blott rörde sig om principen. Men alla de som röstade för denna bill menade allvar, hvarför 109 röster är en förträfflig majoritet. — Förut ansågs det att billens hänvisande till en kommitté af hela Underhuset innebar dess säkra död, men den stora majoriteten, förhållandet att Underhuset har godt om tid jämte Mr Haldanes betydelsefulla ord från regeringsbanken styrka oss i vårt beslut att icke tåla försök att strypa billen. — Underhandlingar pågå och kunna med litet god vilja föras till ett godt slut. Tid finnes, om icke vid slutet af sommarsessionen så vid början af höstsessionen. Det behövs blott, att den förra utsträcker en vecka eller den senare börjas en vecka förut." Och N. U:s ordförande, Mrs Fawcett, har tillkännagifvit, att hon afstår från sin sommarledighet, och att N. U. ämnar anordna stora och betydelsefulla demonstrationer rundt om i landet för att visa, hur kraftig den allmänna opinion är som ligger bakom billen.

Från W. F. L. komma eldfulla uttalanden. Den 13 juli hade föreningen ett stort möte i Caxton Hall, där Mr Brailsford, Mrs Despard och Mrs How-Martyn talade. "I ha'n kommit hit" sade den senare, "för att få veta W. F. L:s planer. Vi voro beredda på allt och hade billen blifvit strypt, verkligen strypt i går kväll, skulle Mr Asquith inom ett par dagar ha fått vårt svar i handling och icke i ord. Men vi anse icke billen för död ännu. Den har en gnista af lif, och den gnistan skola våra goda och trogna vänner i Förlikningskommittéen blåsa upp till flamma. — De vilja förmå Mr Asquith att bevilja tid till ytterligare lättnader och vi skola hjälpa dem allt hvad vi förmå, till dess Mr Asquith offentligt vägrar att bevilja dessa lättnader, hvilken vägran af Mr Asquith skall betraktas som en signal till förnyandet af fiendtligheterna."

W. S. P. U. har som sist nämndes ordnat en massdemonstration i Hyde Park den 23 juli, hvarför således intet meddelande härom kan nå Dagny till den 28.

Den 23 juli 1910.

ELLEN WESTER.

Om landstingsvalen och deras betydelse.

I öferskådliga tabeller föreligger nu resultatet af landstingsvalen. Ur dess siffror och fakta söka de politiska partierna ställa framtidens horoskop, och ur valrörelsen hämta de lärdomar till kommande valkampanjer. Såväl vänster som höger visar liflig glädje öfver utgången — ett tämligen ovanligt skådespel. Högerns glädje får väl betraktas som ett försök att hålla god min i elakt spel. Ty nog bör det väl innerst inne kännas harmligt att dela med sig af makten, sedan man förut fått sitta så godt som ensam herre på täppan som länets styripinnar och i riksdagens första kammare. Landstingsvalen ha lämnat följande resultat: 669 högermän, 426 frisinnade och 122 socialdemokrater. Vid en eventuell upplösning af första kammaren skulle högern se sin majoritet minskad med öfver 60 medlemmar. Resultatet af nästa års nyval till andra kammaren är svårare att på förhand räkna ut, men om man grundar sina beräkningar på de olika partiernas numerär vid landstingsvalen (och bortser från att kvinnor och bolag ej deltaga), så förefaller det ej som om högern hade utsikter till större inflytande än den nu har.

Landstingsvalens resultat och det därigenom inträdda politiska läget är gifvetvis af den allra största betydelse för kvinnornas rösträttsfråga. De ha också tagit liflig del i rösträttskampanjen och glädjas nu med de glada. Att de ta del i vänsterglädjen och ej i högerglädjen, det må den nuvarande första kammaren ej förtänka dem. Utsikten att få motståndare där utbytta mot vänner är ju liktydig med vår seger, och till det målet syfta alla rösträttskvinnor, oafsedt partifärg och åsikter för öfrigt.

Även själfva valrörelsen har gifvit ny fart åt vårt rösträttsarbete och skaffat oss nya landvinningar — åtminstone på de håll där kvinnorna gjort sig möda. Den har gifvit oss ett tillfälle att göra vår rösträttsfråga mera aktuell särskildt på landsbygden, hvars mest betrodda män — kanske för första gången — ställts inför afgörandet: vän eller motståndare till kvinnorösträtt? Detta återigen har väckt en önskan till lif hos vederbörande — på vissa håll åtminstone — att grundligare sätta sig in i frågans betydelse. Upplysande rösträttsföredrag på vår landsbygd äro därför mer nödvändiga än någonsin. Det lifliga politiska organisationsarbete, som nu pågår i våra bygder har gjort jordmånen särdeles gynnsam. Våra interpellationer, muntliga och skriftliga, till landstingskandidaterna landet rundt har gifvit oss ett värdefullt material att bedöma rösträttsfrågans läge, hur djupa rötter den äger — ett utredningsmaterial, säkert mera betydelsefullt än äktenskapsförhållandena på Nya Zeeland. — Vid hvarje nytt valtilfälle träda ock kvinnorna fram i större antal till valurnorna, och nästa år, då de gifna kvinnorna hunnit tillgodogöra sig sin oväntade "kommunalpresent", må vi hoppas att de komma i täta öferskådliga led.

Elin Wahlquist.

Sprid Dagny!

Grazia Deledda.

Några studieblad.

Det nya Italiens moderna kvinnliga författare efter 1870 ha nästan alla väckt ett visst uppseende, och flera af dem ha i översättningar till de olika kulturspråken nått utom fosterlandets gränser. Jag vill blott nämna Matilde Serao, Neera, Ada Negri, Sibilla Aleramo. Af Matilde Seraos böcker äro flera översatta till svenskan, Ada Negri och Sibilla Aleramo finnas äfven representerade i svenska översättningar; den senares roman "Una Donna" har varit synlig i tidskriften Mitt Hem (1908). Alla ha de i sina böcker representerat en kulturell åskådning eller idé, en viss strömning inom tiden. Undantag — Matilde Serao och Neera, som på ett egendomligt stillastående sätt betraktat tidens företeelser, bekämpat feminismen och varit absolut oförstående vis à vis frigörelsens stora idé. Af de nämnda äro Ada Negri och Sibilla Aleramo de enda som varit fanbärande för dagens feministiska strömningar — lidelsefulla förkämpar för idealet, kämpar för upplysning, rättvisa, framåtskridande.

Matilde Serao är en stor och erkänd berättarelang och kanske den i utlandet mest kända. Under det sista decenniet har denna förstarangplats dock gjorts henne stridig af Grazia Deledda.

Som M. Serao är Grazia Deledda ingen tendensdiktare, och likväl finner man hos henne ingenting af l'art pour l'art. Hon är för öm, för allvarlig — känner för djupt, hon älskar med sina gestalter, drömmer, lefver, lider med dem. Till gengäld andas, lefva och röra sig hennes figurer på ett fullt naturligt och på ett lefvande och mänskligt sätt.

Grazia Deledda debuterade blott femtonårig med novellen "Sardiskt blod" och har sedan i stigande grad utvecklat ett mycket rikt och gifvande författarskap.

Född i det aflägsnaste och vildaste landskapet på Sardinien, provinsen Sassari, är hon så direkt vuxen, ur den sardiska jorden, att hennes förflyttning till Rom på grund af giftermål, förefaller nästan som ett våld mot denna oförlikneliga ödemarksblomma, som med sin såmsynta och vilda doft bäst borde komma till blomst-

ring, befruktning, utveckling i hembygdens färgstarka och sinnesmättade enslighet.

Hennes ämnesval är nästan uteslutande rent lokalt begränsadt. Hvad hon skildrar, skildrar hon med episk bredd och styrka, kanske ibland i något tunga ackord men med en hymns stigande rytm och apassionato till den vilda, sköna hembygden. Hennes människor växa direkt ur den sardiska marken. Växa fram — speglas i hvardagens sysslor, i högtidernas medeltida sedvänjor, i sin tros naivitet — sina känslors djup, i hela sitt primitiva lif mellan de blå stenekarne och den svafvelgula ginsten på Olienas och Ortobenes sluttningar, i vingårdarna och i de inhägnade betesmarkernas svalkyllda skuggor. Naiva gestalter utarbetade med den kärleksfullaste individualiseringskonst.

I Grazia Deleddas böcker berättas händelserna påfallande enkelt och flärdfritt, och där finns ingenting meningslöst och sammanhangslöst. Tilldragelserna utvecklas helt organiskt, och den minsta lilla episod förbereder fastän omärkligt det faktum, mot hvilket det hela som en väldig glaciär, med glödande lava på djupet, glider fram.

Alla dessa fina detaljer och analytiska och träffande smådrag individualisera inte allenast människorna utan hela den dem omgifvande naturen, ber-

gens örter såväl som markens djur, allt som rör sig och har sin varelse i denna stilla och solfyllda luft, där naturen är allhärskaren och människan blott gran- det, atomen.

Med skiftande och starka färger målar hon — "Mossan slog ut och höljde marken i en mantel af blommor. Det såg ut som om rödt blod runnit ned öfver klipporna. Ginsten bredde ut stora, ambrafärgade och guldgula dukar på branterna, och asfodillens blommor lyste som silfver på spetsen af eleganta och svärdformiga stänglar. Alla träd skiftade blad och blommade. Det späda löfvet i ekarne och de otaliga små blommorna, öfverdragna med fin ludd, lyste klargula, och hela skogen liknade en bukett, omgifven af solsken och blå luft. När de små killingarna sprungo omkring i det höga gräset, som vaggade i vinden,

lämnade de en fåra af silfver efter sig. Bredvid dem gingo några lungsiktiga getter och letade med förunderlig instinkt efter örter, som hade förmåga att förlänga deras sorgliga tillvaro. Basilio kände att vinden började bli ljum och fyllas af en berusande doft. Under de långa eftermiddagarna lade han sig rak lång på marken i solskenet och stack sina händer i det svala gräset. Han var tankfull och orolig utan att han visste hvad han egentligen ville — —”(Herdar).

Man behöfver blott läsa ett citat som detta för att förstå hvilken ursprunglig konstnär Grazia Deledda är, huru stark hennes kolorit, huru inträngande analysen. Eller denna detalj (ur ”På onda vägar”):

— ”På bröllopsdagens morgon steg hon upp tidigare än hon brukade, tvättade sig helt och hållet och prässade ihop läpparne för att inte få vatten i mun, eftersom hon skulle begå nattvarden under vigseln. Därpå klädde hon sig och satte på sig ett par lackerade kängor som trängde men gjorde fötterna små och eleganta.” —

Denna detalj gömmer under sin realism ett psykologiskt porträtt af stort intresse och akläder personen i fråga på ett förfärande sätt. Blottar en skenbart omedveten fatalism, som blir ödesbestämmande. Och det ligger ofta något af ödestragik i Grazia Deleddas karaktärer. Ödesbestämningen i ”På onda vägar” går rätt på målet, inträffar med bestämd nödvändighet, fastän allt försiggår fint och omärkligt. Planlöst synes romanen hopfogad, och likväl är den sammanbyggd på det mest logiska sätt. Handlingarnes följder ha roten gömd i det förflutna, och genom sin oförutseddhet bli de ödesdigra. Maria Noinas karaktär blir hennes öde. Och med styrkan af en springflod drar hon Pietro Benu och Francesco Rosana mot det stora dramat i boken — Francescos mord och de därmed sammanväfda händelserna. Hennes högmod som innesluter hennes hjärta som ett hvalf af sten, blir ödesskickelsen för henne själf och för de tvänne männen. Fåfängan, ansvarslösheten, det glupska begäret äro karaktärskonturer lika djupt ingrädda i hennes lynne som konturen af ett marmor-epitafium på en sarkofag.

Och hon är de sinnliga skymningsnöjernas gudinna — Natten — Elden — Förtärelsen — Förstörelsen — Astaroth. —

Maria Noina är i allra högsta grad ett karaktärs-sammansättningens mysterium.

Francescos mord är emellertid berättelsens — och med den Marias — höjdpunkt. Nu hvälfves äntligen det som flöt underst nere i djupet upp i ljuset, och skummet på ytan suges mot djupet. Här stupar vägen för henne — för nedåt. Giftermålet med Francescos mördare, Pietro, för henne öfver till skuggornas dal; den slutliga vissheten att hon äktat den dödade makens baneman för henne in i ett nytt land — lidandets.

Bokens sista kapitel skildrar på ett öfverlägset sätt början af denna via dolorosa i det molnhöljda land-

skap, där alla färger synas döda och ingen sol mera lysor.

I sin ämnesbegränsning och sitt folkliga urval har Grazia Deledda många och stora själsfränder inom västerländsk litteratur, och delvis har hon beröringspunkter med en stor nordisk diktarinna, men hon moraliserar aldrig, hon är ju ingen tendensdiktare — och hon tangerar därför endast radien i dennas folkdiktning, närmar sig aldrig periferien. Dessutom är hennes konst genom sin säkra begränsning starkare, monumentalare, har en sydländskt yppigare färg och större bredd samt en fasthet som aldrig säger ett ord för mycket, aldrig faller i känslolösa funderingar utanför berättelsens ram.

Den ursprunglighetens underbara friskhet och den ibland rent af förhistoriska färg, som på ett visionärt sätt omsväfva hennes gestalter, landskapets oförlämligt balsamiska doft och vilda smak, stå nog utan motstycke åtminstone inom kvinnodiktningen.

Man skulle kunna tycka att detta öfverflöd och denna växlingsrikedom i detaljen skulle verka störande på helhetsintrycket, men skiftningsrikedomen i Grazia Deleddas böcker bidraga blott till fördjupning af det hela, och händelsernas arkitektur öfverskådas utan svårighet. När man läst igenom någon af hennes böcker har man allt så lefvande klart för sig som om man själf skulle ha upplefvat förloppet. Allt är så gränslöst enkelt, Pietro Benu, den fattiga drängen hos Noinas (i ”På onda vägar”), förälskar sig i Maria som — så långt som hennes högmod tillåter det — besvarar hans kärlek. Men när den rika Francesco Rosana anmäler sig som friare, gifter hon sig naturligtvis med honom. Hennes natur förbjuder henne hvarje annat steg och Pietros kärlek stegras till raseri. Han blir tjuf och mördare för sin kärleks skull. Han sticker ned Francesco. Med denna förfärliga hemlighet, som blott han själf och några herdar känna till, friar han efter sorgårets slut till Maria, när han nu lyckats spara ihop tillräckligt med gods för att tillfredsställa hennes och föräldrarnas kraf på ägodelar. Då Maria efter ett års äktenskap ställes inför upptäckten af Francescos mördare, tillspetsas åter berättelsen. Och nu visar sig som ofvan är nämnt en ny sida i denna så skiftande natur. Hela skildringen af denna gestalt är af en utomordentligt lefvande verkan. Så är det också med Elias Portolù (i romanen med samma namn), så med Melchiorre i ”Herdar”, så med hela detta galleri af lefvande och blodfyllda gestalter som möta oss i hennes diktning. Äfven de allra lättast skisserade figurerna, t. ex. den lilla namnlösa flickan i ”Herdar”, äro så innerligt uppfattade att vi behålla dem i vårt minne.

Brister skildringens intensitet någon enda gång, och man träffar någon oväsentlighet, beror det kanske därpå att hennes instrument ej äger toner för någon annan värld än den, som sett henne födas och växa upp. Hennes diktkonst går i raka linjer, där finnes ej någon plats för den moderna kulturmänniskans in-

invecklade konstruktion, och hon skvr af instinkt kompliceringsens fatala mark. — — — — —

Vi hafva flera af Grazia Deleddas böcker översatta till svenska, och vi äro tacksamma för hvarje ny översättning af denna solvarma och helgjutna diktning af denna ömma och kärleksfulla skildrarinna.

Maria Jouvin.

Tionde nordiska skolmötet.

De nordiska skolmötena hållas hvar femte år. Sist var det i Köpenhamn som de samlades, lärare och lärarinnor från offentliga och enskilda skolor i de tre skandinaviska länderna och Finland. Denna gång hålles mötet i Stockholm och tiden är bestämd till den 9—12 aug.

Det väntas att skolmötet skall bli särdeles talrikt besökt, och särskildt från Danmark visas ett lifligt intresse därför. Omkring 8,000 deltagare tror man sig inalles kunna vänta.

På grund af denna höga siffra omöjliggöres en gemensam offentlig öppningshögtidlighet, utan måste sådana försiggå i flera olika lokaler.

Bland den stora mängd föredrag och diskussioner, som komma att hållas märkas bl. a. särskildt föredrag om samskolan som moraluppfostrare af samskoleföreståndarinnan fröken Lucina Hagman från Finland, om huslig ekonomi af fröken Kerstin Hesselgren, om biografifrågan af fröken Marie-Louise Gagner samt om andningsgymnastik som basis för lungornas och röstens hygien af fru Ingrid Samzelius-Lejdström.

I sammanhang med mötet anordnas i skolhuset vid Valhallavägen en utställning, omfattande dels en allmän afdelning med hufvudsakligen nyare skolinventarier, dels specialafdelningar. Dessutom beredes för mötesdeltagarne tillfälle att få se åtskilliga skolafdelningar i verksamhet samt att bese några af de större skolbyggnaderna.

Insänd litteratur.

Albert Bonniers förlag, Stockholm: **Mästerverk ur världslitteraturen**, N:o 13. **Jürg Jenatsch**. En historia från Bünden af *Conrad Ferdinand Meyer*. Öfers. från tyskan af *Hildegard Tamm* och försedd med en inledning af *Ruben G:son Berg*. — **Cecilia Vasa**. Historisk roman af *Elisabeth Kuylenstierna-Wenster*. Häft. 3, 4, 5 o. 6. — **Hjälp dig själf**. XV. **Hvad man kan bli med studentexamen**. XVI. **Hvad man kan bli utan studentexamen**. — **Bonniers Månadshäfte**. Juni, juli.

Hugo Gebers förlag, Stockholm: **I striden för freden**. Af *Emil Svensén*.

Litteratur.

Sven Lidman: Stensborg. — *Hjalmar Bergman*: Hans nåds testamente. — *Anders Österling*: Människor och landskap. Albert Bonniers förlag, Stockholm.

Efter åttiotalets starka litterära strömning har naturligt nog följt en tid af hvila, och man har under första hälften af nittioalet sett mera trädesåkrar än vårskörd; åttiotalets representanter behärska allttjämt i stigande mognad bokmarknaden, men nu ha de unga tagit skadan igen: det är en hel här af friska förmågor, som vi fått att räkna med, ehuru det ej kan nekas till att spinsidan är jämförelsevis svagt representerad, men så äro de unga manliga begåfningarna så många fler. Vårfloden har kommit, och många namn dyka upp därur och glittra som vågstänk mot dagsljuset. Bland de äldre debutanterna märkes *Sven Lidman*, som för oss in på ett för honom hittills nytt område: prosaromanen. Sökandets väg är naturlig och berättigad, där medvetandet om opröfvad kraft finnes, blott man är praktisk nog att ej söka violer i en rågåker och blåklint i en skogsdunge — fall som förekomma.

Vare detta långt ifrån sagdt med hänsyftning på *Sven Lidmans* roman "Stensborg". Det språng från lyriken in i prosans värld, som författaren tagit, har ej vållat honom någon kullerbytta. Han har som berättare ganska fast mark under fötterna, och den typ af en landtadelsman i utförsbacken som han ger oss i *Johan Silfverståhl* är en i sin helhet mycket god verklighetsteckning, i sin helhet, dock störes intrycket af en del cyniska detaljer, som verka mera sökta än funna, exempelvis den motbudande mardrömmen eller det nattliga mötet med *Klara*, som är af en minst sagdt skrattretande naturalism. *Sven Lidman* har emellertid med detta prosaarbete spännt en ny sträng på sin båge, kanske behöfver han ännu en smula mera beräkning i fråga om spännvidden, men han skall säkert inhämta den, ty strängen är stark och man kan med glad förväntan motse infriandet af det löfte han med "Stensborg" gifvit oss inom prosadiktens område.

Hjalmar Bergman visar sig äfven som mångfrestare med "Hans nåds testamente". I sitt föregående arbete, "Savonarola", gaf han oss en något tungt skuren men storstilad bild af den tragiske munken, denna gång ger han oss till lifs en idyll från våra farföräldrars tid, en bild med något af sen roccoco i anläggningen, rätt fyndigt hopkommen, men dock i det stora hela en smula ansträngd och ansträngande, det blir litet mattsam i sommarvärmen med denna röra af gestalter, som glimta fram och hvirfla om hvarandra oroligt som på en kinematografuppvisning. Det hela verkar som ett experiment med återgifvandet af en viss tidsmiljö och som sådant är det lyckadt, men dock på bekostnad af fördjupadt psykologiskt värde. Men hvad *Hjalmar Bergman* framför många unga författare visar är en fond af studier, som gör honom säker i teckning, i det afseendet står han som ett mönster för de flesta, och därför bli hans böcker aldrig utan intresse; kanske

---

Annonsera i Dagny!

---

skola de en dag, då han nått full mognad, därigenom få det klassiska värde, som de visa goda ansatser till, såvida de bli lika djupt kända som de nu äro tänkta, men det synes mig ännu som om han framför allt så g sina gestalter, den dag då han fullt lever och känner med dem skall han bli en mycket framstående författare.

Till våra yngsta men ovillkorligt mest begåfvade skriftställare hör Anders Österling. Skånes bördiga jord har alstrat honom, och så lätt som säden spirar där växa hans böcker fram. "Människor och landskap" utgöra opus 9, redan kvantitativt ett vackert bevis på skaparflit för en några och tjugo års man, men då det kvalitativa värdet tillika står högt förvandlas förvåningen i glädje, och man kan ej undra på att han redan kommit så långt, att han i bokform lyckas ge ut hvad man hos en mindre begåfvad författare skulle känna sig frestad att kalla småplock. Strödda tankar, stämningsbilder, små reseintryck, små kritiker, ett brokigt litet af hvarje men allt skrivet med samma fina, känsliga uppfattning, samma äkta skaldesyn på tingen, samma beundransvärda charm och helgjutenhet i form och uttryck, som gör hvarenda rad till en njutning att läsa. Anders Österling hör ej till de ovisst sökande utan till de lyckligt finnande, och man kan godt på honom tillämpa hvad han själf säger om den tyske författaren Stefan George: "En människa som han mognar stilla och utan strider för sitt kall, skönhetsblodet brinner i hans ådror".

Det enda jag icke tycker om i boken är titeln. Den verkar en smula torr och så att säga ur ramen med det hela, ungefär som när en ung flicka med poetiskt utseende fått namnet Augusta eller Emelie. Men den bör icke skrämna någon från att läsa boken. Anders Österlings böcker höra till dem, som man tryggt kan köpa med visshet om att få valuta för sina pengar, och hans "Människor och landskap" skola säkert med glädje ställas upp vid sidan af exempelvis "Bäckhästen" på bokhyllan för att ofta tagas ned därifrån. Vare det nog men ej för mycket sagdt.

S. E—d.

Notiser.

Världsfredskongressen i Stockholm öppnas å Riddarhuset den 1 aug. kl. 11 f. m. och fortsättes under hela veckan, hvarvid föredrag hållas af bl. andra äfven fröken Ellen Key och Miss A. B. Eckstein, hvilka den 4 aug. å Musikaliska akademien komma att tala om kvinnan och fredssaken. Kongressen kommer att avslutas med utlykt till Upsala, Dalarne och Trollhättan, hvarjämte den 8 aug. i Göteborg gifves en fest för de främmande gästerna.

Afgiften för deltagande i kongressen är kr. 5:50, utom för första röstberättigade ombudet för en förening, som enligt beslut af Internationella fredsbyrån i Bern, erlägger kr. 9:—. Afgiften bör samtidigt med anmälan insändas till **Fredskongressens byrå**, Lästmakaregatan 6, 2 tr., Stockholm. Byrån hålles öppen alla söckendagar kl. 12—3 e. m.

De norska kvinnorna och fredssaken. Norska kvinnors nationalförbund har till kyrkodepartementet aflåtit följande skrivelse, undertecknad af förbundets ordförande fröken Gina Krog samt öfriga styrelsemedlemmar:

"Norske Kvinders Nationalraad andrager i ärbördighet det ärede departementet om at det maa bli paalagt pressterne paa en bestemt dag i kirkeaaet, hvis tekst særlig maatte egne sig dertil, at omtale fredssagen. Dens religiøse udspring saavel som dens mellemfolkelige betydning".

Sommarkurserna i Stockholm 1910. Öppnandet af sommarkurserna i Stockholm ägde rum den 24 juli i Nordiska muséet, hvarvid prins Eugen höll hälsningstallet samt riktade en välkomsthälsning till de två utländska föreläsarne, professorerna Tigerstedt och Höföding.

Sommarkursernas byrå är inrymd i Konstakademien och förestås af fröknarne E. Rosenius, T. Leche och R. Johansson.

Flickläroverkens afgangsbetyg. K. m:t har under vissa villkor medgifvit, att utfärdadt godkänt afgangsbetyg från åttonde klassen af Kungsholms elementarskola för flickor i Stockholm samt Strängnäs elementarläroverk för flickor skall medföra de rättigheter, som i fråga om afgangsbetyg från statens normalskola för flickor äro stadgade, den förra under en tid af tre år fr. o. m. läsåret 1909—1910 och den senare under en tid af fem år fr. o. m. läsåret 1909—1910.

Allmänt svenskt barnmorskemöte kommer att hållas i huvudstaden den 10—12 augusti å Norra latinläroverket. Ett stort antal deltagare hitväntas från olika delar af landet samt från Norge, Danmark och Finland. Flera viktiga frågor komma att behandlas.

En kvinnlig landtbrukare. En ung stockholmska, fröken Karin Rieck-Müller, dotter till den kända författarinnan, fru Rieck-Müller, har efter nyligen genomgången kurs vid Fredrika-Bremer-Förbundets landtbruksskola vid Rimforsa, nu tagit plats som elev vid ett af Skånes bäst skötta småbruk, Johanneslund invid Ängelholm, där hon harivar, vältar, sköter slättermaskin, hästräfsa, såningsmaskin etc. och deltagar i hackning och gallring af sockerbeter. Hon studerar ifrigt växtföljdens ordning, den olika gödslingen för olika grödor, jordförbättringar och allt hvad som hör till ett mindre jordbruk.

Hennes afsikt är att sedan slå sig ned som nybyggare i Norrland och försöka väcka folket däruppe till ett bättre tillvaratagande af jorden och dess möjligheter.

Föreningsmeddelanden.

Grenna F. K. P. R. anordnade den 16 juli en fest för insamlande af bidrag till "kongresskassan".

Programmet omfattade kvartettsång, föredrag och uppläsning. Föredraget hölls af fil. kand. H. Nordström öfver "Grunddragen af Sveriges statsskick". Festen var ganska talrikt besökt.

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för $\frac{1}{4}$, 2:50 för $\frac{1}{2}$ och 1:25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) *Antingen*: Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst* 5) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) *Eller*: Man prenumererar å närmaste postkontor (ej annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I städernas tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halftva priset eller $7\frac{1}{2}$ öre pr mm.)

Skicklig, undervisningsvan lärarinna

med utmärkta betyg och referenser söker till hösten plats i fam., gärna där tillfälle gifves deltaga i hushållet. Svar märkt "H", Jämtlands Tidning, Östersund.

LÄRARINNA, genomgått läroverk, småskoleseminarium, undervisningsvan i skolämnen, språk, musik, söker plats för läsåret. Goda betyg. Barnkär och enkel. Vid. Nya inack.-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Stockholm.

UNG realstudentska önskar till hösten plats i familj att undervisa mindre barn i vanliga skolämnen, engelska och tyska. Svar till "Undervisningsvan", Hultsfred, p. r.

LÄRARINNA, genomgått läroverk, seminarium, undervisningsvan i skolämnen tyska (ej musik), söker plats för läsåret. Villig deltaga med husliga bestyr, enkel, barnkär. Goda betyg. Vid. Nya inack.-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Sthlm.

I godt hem på landet sökes plats för läsåret af lärarinna undervisningsvan i skolämnen, språk, musik. Goda betyg. Svar "Talamod", Sv. Telegrambyrån, Stockholm.

UNG flicka som genomgått 8-kl. läroverk söker anställning som lärarinna för mindre barn i god familj. Svar till "A. G. N.", Norrköping p. r.

Ung flicka

som med goda betyg genomgått åttaklassigt läroverk söker plats som guvernant. Prima ref. finnas. Svar till "Lisa", Kristinehamn p. r.

Sex präktiga äfventyrsböcker för barn och ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 352 sidor med 47 illustrationer af Karl Aspelin. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning af Hugo Gyllander. 259 sidor. Med 45 illustrationer af Ingeborg Uddén. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling sagor af Harald Östenson. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 312 sidor, 44 illustrationer af Brita Ellström. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och ungdom af Marie Louise Charles G. Gordons lif och stordåd, ise Gagner. 304 sidor, 33 illustrationer af Edv. Berggren. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Nybyggarna i Kanada. Berättelse för barn och ungdom. Bearbetning efter Kapten Marryat af Anna Gustafsson. 296 sidor, 39 illustr. af Nils Larsson. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från

Folkskolans Barntidnings Förlag, Stockholm. (Stina Quint.)

Folkskolans Barntidning
utgifven och redigerad af STINA QUINT utkommer 1910 i sin nittonde årgång.

Ett rikt illustrerat nummer hvarje vecka, 36 veckor under året.

Bästa och lämpligaste läsning för barn af alla samhällsklasser.

Prenumerera å närmaste postkontor. Pris för helt år Kronor 1:65, halft år 90 öre.

ENKEL lärarinna (elementarb.) önskar från 1 sept. plats i fam. (helst kyrklig, musik.) att hjälpa till med husliga göromål eller som sällskap för äldre personer. Tacksam för svar till "Ej", Månsarp p. r.

Seminariebildad Lärarinna som 15 mån. vistats i Tyskland, flerårig undervisningsvana, önskar plats helst i skola. Svar: "Samskole-lärarinna", Allm. Tidningskontoret Gustaf Adolfs torg Stockholm. (S. T. A. 25040.)

UNG flicka, som genomgått 8-kl. läroverk, önskar plats som guvernant. Goda betyg och rek. Svar till »A. S.», Tidaholm p. r.

SJUKSKÖTERSKEELEV, med 1 års praktik, önskar sköta sjuk dam eller herre. Ersättning önskvärd. Sv. till »Sjuksköterskelev», Katthammarsvik, Gotland.

EN tjuugoårig bildad flicka, van vid sjukvård önskar komma i ett godt hem för att under ordningsfull husmoders ledning deltaga i alla inom ett hem förefallande göromål. Svar till "K. B.", Eksjö Tidningens kontor.

Infödd engelska

önskar plats nu genast i fin familj som sällskap och hjälp samt tala språket. Bästa refer. Svar till miss Offord, Lund p. r.

Guvernant.

Ung flicka, som i år genomgått åttaklassigt läroverk, önskar plats i familj att undervisa 2-3 barn i skolåldern. Äfven kompetent att meddela undervisning i sång och musik till nybörjare. Svar till »Elsa», Sund, Sandvik p. r.

En flicka

som med goda betyg genomgått elementarläroverk samt sedan tvenne år vistats i England och Tyskland för språkstudier, önskar komma i aktningvärd familj att gå frun tillhanda samt hjälpa barn med läxläsning. Svar till »20-årig», Norrköping p. r.

Sysselsättning

inom fam. ell. att som hjälp medfölja å resor under aug. månad önskas af bildad, språkkunnig, musikalisk flicka. Svar "Fritt vivre", p. r. Varberg.

Guvernans.

Ung flicka som med goda betyg genomgått 8-kl. läroverk och nu i sommar vistats i England i o. för utbildning af språket önskar till hösten plats som guvernant i godt hem. Är äfven villig deltaga i andra inom hemmet förefallande göromål. Svar till "E. R.", Brunna p. r.

Ung, Kindergartensbildad flicka,

som äfven talar tyska, önskar plats i bättre familj nu genast eller senare. Svar till "19 år", Hernösands-Postens exp., Hernösand.

Lärarinneplats

i familj önskas af exam., undervisningsvan lärarinna. Sv. "27 år", under adress S. Gumælii Annonssbyrå, Stockholm f. v. b.

Elementarbildad 20-åring

önskar plats på gegendom, för att hjälpa till med kontorsgöromål (3 års kontorsvana), barnens läxläsning, klädsömnad m. m. Svar emotses tacksamt till "Arbetsam, hösten 1910", Kalmar p. r.

Fotografer!

Ett kvinnligt biträde, kunnig i allt inom fotografien, önskar plats snarast möjligt. Svar till "Pålitlig", Kungsbacka p. r.

UNG flicka från ett godt respektabelt hem, önskar från den 1 sept. plats i familj (helst i Stockholm) att vara husmoder behjälplig med lättare husliga sysslor och sömnad. Har deltagit i hushåll i prästgård, hvarifrån rek. finnes. Svar med uppgift om villkor och lön märkt "Familjemedlem", Hernösand p. r.

En pålitlig 28-årig flicka

från godt landtbrukarehem, som genomgått pr. skola och är kunnig i enklare matlagning, handarbeten o. d. önskar i höst plats, helst att sköta skolhushåll e. d. Svar emotses tacksamt till "Pålitlig", Hallsberg p. r.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

Examinerad sjuk-sköterska

söker plats som värinna i bildadt religiöst hem där husmoder saknas. Svar till "Prästdotter 30 år", under adress S. Gumælii Annonssbyrå, Stockholm, f. v. b.

Bättre, musikalisk flicka,

som genomgått handelsskola, önskar plats nu eller till hösten som kassörska eller biträde i affär.

Är äfven villig antaga plats i familj där tillfälle till kontorsgöromål finnes.

Svar emotses tacksamt före den 15 juli till "25 år", Annonsskontoret Svea, Norrköping.

Ung, bildad flicka

af god familj önskar till hösten plats i liten familj för att som ensamjungfru eller tillsammans med husmoder eller bildad kamrat utföra ett hems alla göromål utom skurering och tvätt. Är fullt kunnig i och mycket intresserad af matlagning.

Svar till "Mbt", Svenska Telegrambyråns Annonssafdelning Göteborg.

SKOLHUSHÅLL att förestå önskas af medelålders änkefru. Läsnig med barnens läxor om så önskas. Vidare genom fru L. Holmberg, Mälargatan 5, Södertälje.

Ung flicka

af god familj söker plats hos äldre ensam dam eller i familj som hjälp och sällskap. Är kunnig i klädes- och linnesömnad. Svar till "Familjemedlem", Sv. Dagbladets Annonsskontor, Stockholm f. v. b.

LEDIGA PLATSER.

Vid Samskolan i Värnamo

finnes plats för lärarinna instundande hösttermin med början 1 september, med hufvudsaklig undervisning i tyska och naturkunnet. Högre kompetens. Ansökninngen jämte betyg insändas till Styrelsen innan den 25 juli.

Vid Grängesbergs samskola

är andra lärarinnebefattningen ledig att tillträda vid höstterminens början den 1:sta sept. 1910.

Undervisningen omfattar de fyra första klassernas kurs vid realskolan. Särskildt önskas förmåga att handleda nybörjare i engelska språket.

Lönen utgör 700 kronor pr år samt möbleradt rum, ljus o. ved. Ansökningar torde före 15:de aug. insändas märkta Samskolans Föreståndare, Grängesberg.

Vikariat.

Vid Falkenbergs elementarskola är för nästa läsår plats ledig för examinerad lärarinna med undervisningsskyldighet hufvudsakligen inom de förberedande klasserna och dessutom i kristendom och teckning i lägre elementarklasser. Lön 1,000 kr. Den, som undervisat förut, äger företräde. Ansökningshandlingar torde före d. 1 aug. insändas till föreståndarinnan för Falkenbergs elementarskola, adress Kärrgård, Uddevalla.

Husmoder och skolkökslärrinna

sökes till Hammeshögs folkhögskola i Skåne. Tjänstgöring 9—10 mån. däraf 3 1/2 mån. som hufvudlärarinna i Husmoderskolan, f. ö. som husmoder för elevhushållet. Kompetens: afgångsbetyg från Fackskolan i Uppsala, Atheneum eller därmed jämförlig utbildning; helst någon praktik. Lön: 500—800 kr., beroende på kompetens, allting fritt (2 rum). Ansökan (med fotografi) sändes, ställd till styrelsen, t. Rektor B:sson, Hammeshög.

Svensk familj,

bosatt i Norge, 1 tim. järnvägsresa från Kristiania, önskar en snäll, musikalisk, barnkär och undervisningsvan lärarinna för 11-årig dotter i 2:dra klassen. Ingen bör anmäla sig som icke är van vid eller trifs på landet.

Svar med fotografi och löneanspråk till Disponent C. Gislow, Heggedal, Norge.

Lediga tjänster.

Två överskötersketjänster för skolade sköterskor med elementarutbildning blifva till den 1 aug. lediga vid Kristinehamns hospital. Lön 500 kr. och vanliga naturaförmåner.

Öfvertäkaren.

Husföreståndarinna

som på egen hand är villig ombesörja göromålen i ett ungarlshem, äfvensom undervisa en 7 års flicka i musik, får plats i sydsvensk stad den 20 okt. 1910. Ansökan märkt "Tjänsteman" jämte foto. samt uppgift å lönevillkor emotses före den 1 aug. d. å. under adr. S. Gumælii Annonssbyrå, Sthlm f. v. b.

UNG DAM fullt kompetent på skrifmaskin och i svensk stenografi med goda skrift-kunskaper i tyska och event. franska samt med kändedom om engelska får verk. framtidsplats hos ingenjörsfirma i Stockholm, 1 sept. eller tidigare. Någon kunskap i bokföring önskvärd. Ansvarskänsla nödvändig. Svar med fullst. uppl., lönepretent. och ref. till "Speed", under adr. S. Gumælii Annonssbyrå, Stockholm, f. v. b.

En välrekommenderad flicka

kunnig i bokföring, korrespondens och kassas skötande samt äfven villig deltaga i hushållsgöromål, erhåller plats å landet den 1 sept. Musikalisk och hemmastadd i tyska språket har företräde. Blir ansedd som familjemedlem. Svar med betygsafskrifter och foto. till "Export", Nordiska Annonssbyrå, Göteborg, f. v. b.

Hushållerskeplatsen å Strömstads lasarett

ledig 1 okt. Lön 350 kr. årligen och allting fritt. 14 dagars semester. Kompetenta sökande torde inskicka betyg och ref. till Lasarettsläkaren före 15 augusti.

Rum

med eller utan inackordering finnes. Stureplan 2, 4 tr., Sandström. Hiss. Tel. 168 32.

Kvinnliga

arbetsområden.

Utbildningskurser m. m. Muntliga och skriftliga upplysningar genom Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå, 54 Drottninggatan.

Obs! De billiga priserna.

Till 42 öre mtr säljes ett parti extra prima Congressgardiner i olika färger 100 cm. br. Vanliga allmogegardiner fr. 30 öre mtr. Filt och Schaggegardiner. Tråd 95 öre mtr. Foderdomestik 18 öre mtr. Ett parti bättre gardiner i vackra mönster. Bonullstygger fr. 29 öre mtr. Bordvaxduk, Filtar, Gardinstufvar, Hellylle-Cheviot, god kvalitet i olika färger säljes särdeles billigt.

Slump lagret

MÄSTERSAMUELSGATAN 51, II. Stockholm

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

4¹ | 0
2 | 0

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Brännskador.

Såsom smärtstillande och förde-
lande är Salubrin ett lika förträff-
ligt medel å brännskador, som
å andra skador, om Salubrinet
användes enligt bruksanvisning och
af lämplig utspädning.

Partilager hos

GEIJER & C:o,
Stockholm.

Bomullsklädnings i afpassade bitar, 8
met., äkta färg, vackra mönster, erhålles till
2,85 st., d:o prima kvalitet, nya, eleganta
mönster, som vanligtvis kosta 50 å 55 öre
met., till 3.20 st. Fraktfritt öfver hela lan-
det vid köp af 10 st. Tillskrif Otto Oskar-
son, G:la Kungsholmsbrogatan 23 A, Stock-
holm.

Utbildningskurs för praktiskt socialt arbete
såsom bostads- hemarbets- och barnavårdsinspektion, vice-vård-
skap i arbetarebostadshus, socialt arbete vid fabriker m. m.
anordnas af

Centralförbundet för Socialt Arbete

läsåret 1910—1911.

Teoretisk och praktisk utbildning. Ettårig kurs, 15 sept.—15 juni;
pris 250 kronor. Inträdesfordringar: 21 år fyllda samt kunskaper
motsvarande minst realskoleexamen.

Närmare upplysningar meddelar inspektrisen fröken Kerstin Hessel-
gren, kursledare, adress Lästmakareg. 6, Stockholm.

Anmälningar insändas före d. 1 augusti.

(S. T. A. 250743.)

Wallinska skolans Husmoderskurs

Tegnérslunden 5, Stockholm.

Ettårig kurs 15 sept.—15 maj. Fyra arbetsdagar i veckan. Undervisning i enk-
lare och finare matlagning, bakning, inläggning af frukt och grönsaker, uppköp, duk-
ning, servering, rengöring klädsömnad m. m. Förber. för lärarinnekurs i huslig
ekonomi. Anmälning under juli och augusti skriftligen till fröken Agnes Henkel, Häl-
singborg. Prospekt sändes på begäran.

(S. T. A. 250782.)

Lyceum för flickor,

Kommendörsg. 13, Stockholm,

mottar lärjungar från nybörjare (äfven gossar) till sådana, som förbe-
redas till studentexamen. — Dimissionsrätt. — Normalskolekompetens
fr. 8 kl. — Hemarbetet modererat. — Inträdes- och flyttningspröfn.
fr. d. 2 sept. kl. 10 f. m. — Undervisn. börjar 6 sept. kl. 10 (de två
lägsta småskoleklass. 15 sept. kl. 10). — Upplys. o. anmälningar fr.
o. m. d. 22 aug. dagl. 11—12 f. m. i skollokalen.

Obs.! Ny tidsenlig lokal, ny värmeledning!

Anna Ugglar.

Herman Levin.

TILL SVERIGES KVINNOR.

DRICKER NI KAFFE?

En onödig fråga menar Ni. Då en annan fråga. Dricker Ni
Karlbergs Specialblandning å 1,60 pr kg? I annat fall bör Ni
från i dag börja med detta kaffe, ty på samma gång det är
billigt är det af synnerligen god kvalitet. Gör ett försök. Ni
blir nöjd.

Kaffet sändes till landsorten mot efterkraf eller postförskott.

K. W. Karlberg, Kontors- och Postadress Idungatan 5.

Butiker: Mästersamuelsg. 11, Döbelnsg. 44, Norrtullsg. 24,

STOCKHOLM.

KLIPP ANNONSEN!

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Lotty Nyqwist. Af *Alma Wik.*

»Så ska' vi ha't». Af *A. H—n.*

Mathilda Lindgren. Af *Valborg Ulrich.*

Till Förlikningsbillens historia. Af *Ellen Wester.*

Om landstingsvalen och deras betydelse. Af *Elin Wahl-
quist.*

Grazia Deledda. Några studieblad. Af *Maria Jouvin.*

Tionde nordiska skolmötet.

Insänd litteratur.

Sven Lidman: Stensborg: Hjalmar Bergman: Hans nåds tes-
tamente. — Anders Österling: Människor och landskap.

Rec. af *S. E—d.*

Notiser

Föreningsmeddelande.

Kvinnliga Juridiska Byrån, Vallingatan 12.
Kontorstid kl. 1/2 10—4. Utför alla slags juridiska uppdrag. A. T. 183 36.

Wiréns utsökta PARFYMER, eleganta damers förtjusning.

Erhålles i hvarje välförädd parfymhandel samt direkt från

A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.)

21 Lilla Vattugatan 21 - - - Stockholm.

LIP HOLMQVIST:S

Handelsinstitut, Göteborg.

300—400 elever årligen. 15—20
akademiskt och praktiskt bil-
dade lärare. Begär vårt 40-sid.
illustrerade program.

FÖRNÄMSTA SPRÅKINSTITUT.

BANKKURS

S. T. G. 31563

Passa på tillfället

att köpa vackra, trefliga blusar till
billiga priser!

Svart satinblus n:o 1035 af
fin glansig satin. Sydd med veck
och knappar. Mycket praktisk och
omtyckt. Pris 2.60.

Perkalblusar af prima randig
perkal i vackra färger och moderna
smakfulla modeller:

N:o 616, pris 1.65. N:o 617, pris
2.— N:o 550, pris 2.66.

Blus n:o 549 af extra prima bom-
ullstygg med invädda glansiga rän-
der. En särdeles fin och praktig
blus. Pris 2.75. Till landsorten mot
postförskott eller efterkraf.

Vängåfvan

Vasagatan 15—17. Stockholm.

Edvin Bergs Förgylleriäffär

— Etablerad 1891 —

rekommenderas vördsamt.

OBS.! Gamla möbler renoveras
och förgyllas.

45 Nybrogatan 45.

Tandläkare Judit Tillman

Drottningg. 58. Allm. Tel. 44 92. (44 31).

Hvard.: 1/2 12—2 och 1/2 6—1/2 7 e. m.
Andra tider enl. öfverenskommelse.

Tandläkare

GERDA ISBERG

Götgatan 3. A. T. 306 11 (304 40).
Mottag. 10—3. Andra tider efter
öfverenskommelse.

Sprid Dagny!

Till skänks på prof

fås Illustrerade familjetidnin-
gen *Hem och Härd* 7:e årg.
till årets slut, således ett halft
år, i korsband. om man ins.
30 öre i postanvisning, spar-
eller frimärken, samt dessutom
lyxpublikationen *Rimfrost*, 32-
sidig, med 48 illustr. tryckt i
färger, vidare planschen »*Vin-
terbild från Västergötland*».
Alla i år redan utkom. num-
mer af *Hem och Härd*, jämte
Rimfrost och planschen sänd.
omgående, samt sedan till årets
slut i korsband. På posten
(se taxan) kostar *Hem och
Härd* 1.85. Sändes äfven mot
postförskott och blir då 20 ö.
dyrare. Obs.! mot insänd. af
50 öre allt gratis och porto-
fritt. Adr. Expedition af *Hem
och Härd*, Stockholm.

Begär priskurant

innan snörlif köpes, från Franska
Snörlifssömmeriet, Norrmalmstorg
1, 1 tr. STOCKHOLM.

Största fabrik i Skandinavien för

Damhårarbeten.

Färdiga arbeten i tusental, prima
svenska hår i äkta naturfärger.

Herr o. Fru E. Malmberg.

58 Klarabergsgatan 58.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.